

โครงการตำบลท่าเรือ STOP TB (ยุติวัณโรค)

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล

๑. หลักการและเหตุผล

วัณโรคเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยมาเป็นเวลานาน ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียหายทางสังคมและเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวงอุบัติการณ์ของวัณโรคเคยลดลงอย่างช้า ๆ ในอดีตแต่ในระยะหลังนี้กลับเพิ่มขึ้นเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคเอดส์และการดื้อยา ดังนั้นกระทรวงสาธารณสุขจึงให้ความสำคัญแก่แผนงานวัณโรคแห่งชาติในอันที่จะพัฒนายุทธศาสตร์ที่สำคัญในการควบคุมวัณโรคโดยการดำเนินงานควบคุมวัณโรคในระยะแรกได้เน้นไปที่การตรวจรักษาและการป้องกันโรคจากการทบทวนแผนงานวัณโรคแห่งชาติโดยคณะผู้เชี่ยวชาญวัณโรคจากองค์การอนามัยโลกมีข้อเสนอแนะที่ต้องเร่งรัดการดำเนินงานวัณโรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอัตราการรักษาหายและกินยาครบหรือที่เรียกว่าอัตราความสำเร็จของการรักษาวัณโรค (Treatment success rate) มากกว่าร้อยละ 90 แนวทางการรักษาที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลก คือ การรักษาผู้ป่วยวัณโรค โดยมีพี่เลี้ยงคอยกำกับการกินยา ต่อหน้าทุกวัน ที่เรียกว่า DOTS (Directly Observed Treatment System) ซึ่งองค์การอนามัยโลก(WHO) ได้ให้ข้อเสนอแนะให้ทุกประเทศทั่วโลก ใช้แนวทางการรักษาเพื่อเพิ่มอัตราความสำเร็จ ในการรักษาวัณโรคโดยพี่เลี้ยงหมายถึงเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม.หรือบุคคลในครอบครัวเพื่อคอยดูแลผู้ป่วยวัณโรคให้กินยาทุกวัน ให้กำลังใจเพื่อให้ผู้ป่วยได้กินยาจนกระทั่งหายขาด ไม่เกิดปัญหาดื้อยาวัณโรคและการแพร่เชื้อวัณโรคในชุมชนต่อไปจำนวนผู้ป่วยวัณโรค รพ.สต.บ้านแปะ-ระใต้ ตั้งแต่ปี 2557-2559 ทั้งหมด 5 ราย อัตราการรักษาหาย 5 ราย เพื่อให้มีประสิทธิภาพรวมทั้งการสร้างความตระหนักในระดับชุมชนและร่วมกันส่งเสริมป้องกันปัญหาของวัณโรคให้ลดน้อยลงต่อไปโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้จึงได้ดำเนินการป้องกันและควบคุมวัณโรค โดยการค้นหาผู้ป่วยรายใหม่และวิธี DOTS ในระดับชุมชน ต่อไป

วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยประเทศไทยมีผู้ป่วยวัณโรคสูงเป็นอันดับที่ ๑๘ จาก ๒๒ ประเทศที่มีปัญหาการแพร่ระบาดวัณโรคสูงของโลก ในขณะที่ผลการดำเนินงานความสำเร็จในการรักษาค่อนข้างต่ำ ผู้ป่วยขาดความรู้และบางส่วนในชุมชนยังไม่ได้รับการวินิจฉัย การรักษาล่าช้า มารับบริการที่โรงพยาบาลเมื่อมีอาการมากแล้ว และเสียชีวิตในที่สุด บางรายได้รับการรักษาไม่ต่อเนื่อง ขาดการรักษา อาจทำให้เกิดการดื้อยาและมีแพร่กระจายเชื้อวัณโรคในชุมชน

จากการดำเนินงานวัณโรคของตำบลท่าเรือ พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยวัณโรคในทุกปี ข้อมูล ๓ ปี ย้อนหลัง พบว่า ปี ๒๕๖๐ มีจำนวนผู้ป่วยวัณโรค ๑ ราย ปี ๒๕๖๑ มีจำนวนผู้ป่วยวัณโรค ๔ ราย และปัจจุบัน ปี ๒๕๖๒ จากเดือนตุลาคม-มีนาคม มีจำนวนผู้ป่วยวัณโรค ๕ ราย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในพื้นที่ตำบลท่าเรือมีแนวโน้มที่จะมีผู้ป่วยวัณโรครายใหม่เพิ่มขึ้นในทุกๆปี และปัญหาที่พบในผู้ป่วยวัณโรคคือ ผู้ป่วยเมื่อได้รับการรักษาวัณโรคแล้ว ผู้ป่วยจะรู้สึกตัวเองหายแล้วหยุดการกินยา เมื่อผู้ป่วยหยุดยาก็จะทำให้เกิดการดื้อยา และแพร่เชื้อวัณโรคไปยังผู้อื่น

ดังนั้นโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้ จึงจัดทำโครงการนี้ขึ้นเพื่อสร้างสร้างแกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชนเพื่อเป็นพี่เลี้ยงในการกำกับการกินยาให้ผู้ป่วยวัณโรคให้เข้าถึงการรักษาที่มีคุณภาพโดยเน้นการควบคุมกำกับการรักษาแบบมีพี่เลี้ยง (DOT) โดยแกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชนและค้นหาผู้ป่วยสงสัยวัณโรคให้ได้รับการรักษาที่เร็วขึ้น และป้องกันควบคุมการแพร่กระจายของโรคในชุมชนได้

๒. วัตถุประสงค์/ตัวชี้วัด

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรค เข้าถึงการรักษาที่มีคุณภาพโดยเน้นการควบคุมกำกับการรักษาแบบมีที่เลี้ยง (DOT)
๒. เพื่อให้กลุ่มเสี่ยงวัณโรคได้รับความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยวัณโรคในบ้านเดียวกัน
๓. เพื่อให้ผู้ป่วยวัณโรคได้รับการคัดกรองครอบคลุมทุกกลุ่ม
๔. สร้างกระแสการป้องกันและควบคุมวัณโรคในพื้นที่

๓. กลุ่มเป้าหมาย

หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ ตำบลท่าเรือ

- แกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชน จำนวน ๔๐ คน
- กลุ่มเสี่ยงวัณโรค จำนวน ๗๐ คน
  - เบาหวานที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดไม่ได้ จำนวน ๖๐ คน
  - ผู้สัมผัสร่วมบ้าน จำนวน ๑๐ คน

๔. วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องและสำรวจกลุ่มเป้าหมายโครงการฯ

๒. เขียนโครงการเสนอเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ

๓. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ

- สำรวจกลุ่มเป้าหมาย
- อบรมให้ความรู้เรื่องวัณโรคแก่แกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชนและผู้สัมผัสร่วมบ้านเดียวกันกับ

ผู้ป่วยวัณโรค

- คัดกรองวัณโรคในกลุ่มเป้าหมายเสี่ยงในพื้นที่
- ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยวัณโรคโดยวิธี DOT โดยทีมแกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชน
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดูแลตนเองและการกำกับการกินยาในกลุ่มผู้ป่วยด้วยกัน
- เติมนรณรงค์วัณโรคเพื่อสร้างกระแสในชุมชน

๔. สรุปผลการดำเนินโครงการ

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

มีนาคม ๒๕๖๑ - สิงหาคม ๒๕๖๒

๖. สถานที่ดำเนินการ

ห้องประชุมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้

๗. งบประมาณ

จากงบประมาณ จากกองทุนหลักประกันสุขภาพเขตพื้นที่ตำบลท่าเรือ เป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันสี่ร้อยบาทถ้วน) เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้

๑. กิจกรรมอบรมให้ความรู้เรื่องวัณโรค แก่แกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชนและกลุ่มเสี่ยงวัณโรค

๑.๑ ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๗๐ คนๆ ละ ๕๐ บาท เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท

๑.๒ ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม (มือเช้า,มือบ่าย)

จำนวน ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท จำนวน ๗๐ คน เป็นเงิน ๓,๕๐๐ บาท

๑.๓ ค่าตอบแทนวิทยากร ๖๐๐ บาท x ๕ ชม. x ๑ คน เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท

๑.๔ วัสดุประชาสัมพันธ์ ฟืนละ ๔๕๐ จำนวน ๔ ฟืน

เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท

๑.๕ วัสดุโครงการ ฟืนละ ๔๕๐ บาท จำนวน ๑ ฟืน

เป็นเงิน ๔๕๐ บาท

๑.๕ อุปกรณ์การอบรม (แฟ้ม สมุด ปากกา) ชุดละ ๒๐ บาทจำนวน ๗๐ ชุด

เป็นเงิน ๑,๔๐๐ บาท

๒. กิจกรรมเดินรณรงค์

๒.๑ ค่าน้ำดื่มจำนวน ๗๕ คนๆละ ๑๐ บาท

เป็นเงิน ๗๕๐ บาท

รวมเป็นเงิน ๑๔,๔๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นสี่พันสี่ร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ รายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณข้างต้นสามารถถ่ายโอนได้

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ป่วยวัณโรคทุกรายได้รับการควบคุมกำกับการรักษาแบบมีที่เลี้ยง (DOT) โดยแกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชน

๒. กลุ่มเสี่ยงวัณโรคได้รับการคัดกรองวัณโรคและได้รับความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องในการอยู่ร่วมกับผู้ป่วยวัณโรคในบ้านเดียวกัน

๙. ผู้รับผิดชอบ

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้ ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล

ผู้เขียนโครงการ

(นางสาวมีนา มาลินี)

เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน

ผู้เสนอโครงการ

(นายบุญยืน ทองเงิน)

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้

ผู้เห็นชอบโครงการ

- เห็นชอบ
 ไม่เห็นชอบ เหตุผล.....

(นายบัณฑิต เลษะกุล)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

กรรมการและเลขานุการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

ผู้อนุมัติโครงการ

- เห็นชอบ อนุมัติให้ดำเนินการ
 ไม่เห็นชอบ เหตุผล.....

(นายบาเสด ยาพระจันทร์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

ประธานกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

แผนดำเนินการตามโครงการตำบลท่าเรือ STOP TB (หยุดวัณโรค)

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
๑. เขียนโครงการเสนอเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ	มีนาคม ๒๕๖๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้	
๒. ประชุมชี้แจงผู้ที่เกี่ยวข้องและสำรวจกลุ่มเป้าหมายโครงการฯ	เมษายน ๒๕๖๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้	
๓. อบรมให้เชิงปฏิบัติการความรู้เรื่องวัณโรคแก่แกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชนและผู้สัมผัสร่วมบ้านเดียวกันกับผู้ป่วยวัณโรค	มิถุนายน ๒๕๖๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้	
๔. คัดกรองวัณโรคในกลุ่มเป้าหมายเสี่ยง	มีนาคม-กันยายน ๒๕๖๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้	
๕. ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยวัณโรคโดยวิธี DOT โดยทีมแกนนำเครือข่ายวัณโรคในชุมชน	มีนาคม-กันยายน ๒๕๖๒	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแปะ-ระใต้	

กำหนดการอบรมให้ความรู้โครงการตำบลท่าเรือ STOP TB (หยุดวัณโรค)

ตำบลท่าเรือ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล

ณ.....

วันที่.....

<u>เวลา</u>	<u>เนื้อหา</u>
๐๘.๐๐ - ๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียน - รับเอกสาร
๐๘.๓๐ - ๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดการอบรมโดย นายบาเสด ยาพระจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ
๐๙.๐๐ - ๑๐.๓๐ น.	ทิศทางและนโยบายการขับเคลื่อนงานวัณโรค ผลการดำเนินงานวัณโรคในปีที่ผ่านมา โดย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าแพ
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.	วัตถุประสงค์การคัดกรองเพื่อค้นหาผู้ป่วยวัณโรค/กลุ่มเสี่ยงที่ควรคัดกรองวัณโรค/ โดย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าแพ
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	การรักษาผู้ป่วยวัณโรค โดยมีพี่เลี้ยงคอยกำกับการกินยา ต่อหน้าทุกวัน ที่เรียกว่า DOTS (Directly Observed Treatment System) สถานการณ์วัณโรคดื้อยาในจังหวัดสตูล โดย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าแพ
๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๔.๔๕ - ๑๖.๓๐ น.	แนวทางการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อวัณโรค/วัณโรคดื้อยา โดย พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ โรงพยาบาลท่าแพ
๑๖.๓๐ - ๑๗.๐๐ น.	ข้อเสนอแนะ และผู้เข้าประชุมซักถามข้อสงสัย